

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

HRVATSKI JEZIK

osnovna razina

TEKSTOVI

Ispitna knjižica 1

HRV B IK-3 D-S004

12

Prazna stranica

UPUTE

U ovoj su knjižici tekstovi uz koje su vezani 'grozdovi' zadataka iz ispitne knjižice 2.

U uputi prije 'grozdova' zadataka naznačeno je koji tekst trebate pročitati prije nego što počnete rješavati zadatke.

Unutar jednoga 'grozda' pojedinim zadatcima ispituje se čitanje s razumijevanjem pripadajućega teksta, a ostalim zadatcima ispituju se književnopovijesna, književnoteorijska i jezična znanja.

Uz prvi tekst vezani su zadatci od 1. do 15.

Uz drugi tekst vezani su zadatci od 16. do 29.

Uz treći tekst vezani su zadatci od 30. do 44.

Uz četvrti tekst vezani su zadatci od 45. do 63.

Zadatci od 64. do 74. nisu vezani uz tekstove.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 8 stranica, od toga 2 prazne.

Hrvatski jezik

Tekstovi

I. tekst

Notturmo

Mlačna noć; u selu lavež; kasan
Čuk il netopir;
Ljubav cvijeća – miris jak i strasan
Slavi tajni pir.

Sitni cvrčak sjetno cvrči, jasan
Kao srebrn vir;
Teške oči sklapaju se na san,
S neba rosi mir.

S mrkog tornja bat
Broji pospan sat,
Blaga svjetlost sipi sa visina;

Kroz samoću, muk,
Sve je tiši huk:
Željeznicu guta već daljina.

Antun Gustav Matoš

Hrvatski jezik

Tekstovi

II. tekst

(...)

Mladići isprva pomisle da one s njima šale zbijaju, no kad vidješe da ozbiljno misle, odgovore veselo da su spremni, te ni časa ne časeći odrede sve što bješe potrebno uraditi prije puta. Sutradan ujutro, to jest u srijedu, pošto su sav prtljag unaprijed poslali tamo kamo su nakanili otići, u osvit dana gospe s nekoliko svojih sluškinja i tri mladića sa svojim slugama iziđoše iz grada i dadu se na put. No ne udaljiše se ni dobre dvije milje, kadli stigoše na mjesto koje su unaprijed odredili.

Spomenuto je mjesto ležalo na brežuljku, udaljeno od cesta, okruženo raznolikim, bujno olistalim grmljem i drvećem, da je bila milina pogledati. Navrh brežuljka bijaše dvorac s lijepim i prostranim dvorištem, lođama, dvoranama i odajama, sve jedna ljepša od druge i sve urešene krasnim i vedrim slikama. Okolo dvorca prostirahu se tratine i divni vrtovi sa studencima hladane vode, a bilo je i podruma punih izvrsna vina (to bi bilo prikladnije za žedne ispičuture nego za trijezne i čestite gospe). Na svoje ne malo veselje družba nađe sve pometeno i uređeno, u sobama postelje pripremljene, i sve okićeno cvijećem koje se u ono godišnje doba moglo naći, a podovi zastrti rogožinom.

Tek što dođoše, posjedaše, i Dioneo, najpristaliji i veoma duhovit mladić, prozbori:

– Moje gospe, ovamo nas je doveo više vaš razbor nego naša domišljatost. Ne znam što ste namislile uraditi sa svojim brigama, ja sam svoje ostavio s onu stranu gradskih vrata, u času kada sam kroz njih s vama izišao. Rad toga se odlučite zajedno sa mnom smijati se, šaliti i pjevati (toliko, velim, koliko se dolikuje našem dostojanstvu) ili me otpustite da se vratim svojim brigama i ostanem u onom nevoljnom gradu.

(...)

Obrativ se potom Panfilu, koji je sjedio njoj zdesna, ljubezno da umoli da započne. Na to Panfilo, na njenu zapovijest, dok su ga svi slušali, ovako počeo: ...

Giovanni Boccaccio, *Dekameron*, Uvod

Hrvatski jezik

Tekstovi

III. tekst

(...)

POMET: Ma se trijeba s brjemenom akomodavat; trijeba je bit vjertuožu tko hoće renjat na svijetu. Kralj je čovjek od ljudi kad se umije vladat. Nije ga imat dinar, er vidim mnoge s dinarmi potištene; nije ga bit doktor, er vidim mnoge te brigate fantastike; nije ga bit junak s mačem u ruci; er su ti većekrat ali ubijeni ali su ih pune tamnice, nije ga bit poeta ni kmedije umjet činit, er tizijem svak ore i svaki ga pijerhoće operat, kao bastaha, a umjesto zahvaljenja da mu reku: „Ne valja ništa, izdeni!”, i da mu neprijatelji ostanu; nije ga bit mužik, er tizijeh družu čine pjet kad veću volju plakat imaju. Trijeba je bit pacijent i ugodit zlu brjemeni da se pak dobro brijeme uživa. Svakijem kami! Maro mi prijeti, a ja mu se s baretom u ruci klanjam; Tudešak me, moj idol, dviže s trpze, s delacija! Srcem mučno idem – čijerom volentijero. I tko k meni dođe: „Pomete, opravi mi”, – opravljam! „Pođ za mene”, – idem; konselj mi pita, – umijem mu ga dat; psuje me, – podnosim; ruga se mnom, – za dobro uzimljem. Ovaki ljudi renjaju! Merita moj profumani trbuh da mu vjerno služim. Sve sam ove galanterije za njega naučio, er me nigda ne izdava na dobru obroku; vazda je bio pripravljen, dispos ponijet.

(...)

Marin Držić, *Dundo Maroje*

Hrvatski jezik

Tekstovi

IV. tekst

(...)

LEONE: Da, samo to! Eto, onog kriminalnog noćasnog ja sam se godinama bojao. Kao jaguar s podvinutim repom, tako sam obilazio ovu svoju tajnu. Ja jedanaest godina nisam dolazio u ovu kuću od straha pred zločinom, a kad sam se ipak jednog dana pojavio ovdje, namirisao sam odmah krv. U ovoj magli, među ovim mrtvacima, ja sam se instinktivno nečeg bojao, a opet sam u sebi perverzno uživao da će se ipak dati zgodna prilika. I kada se onda prilika doista vrlo zgodno stvorila, mjesto da se maknem od ponora, ja sam upravo majmunski neinteligentno skakao oko njega dok se onda sve skupa nije strovalilo! Još u posljednjoj sekundi meni je bilo jasno da će se dogoditi zlo, ali je strast bila jača od pameti! Glembajevski imperativ, taj me je svladao, i ja sam se zaprljao u svojoj vlastitoj krvi. Sve je to kaos, draga moja Beatrice! Sve je to tako strašno! *Bez suza i bez jecanja, taj njegov grč je grč čovjeka koji okrutno i beznadno misli o sebi.*

ANGELIKA *miluje ga toplo i samilosno kao bolesno dijete*: Ne, Leone, sve to nije tako crno. Vidjeti i znati da nemaš sposobnosti da protiv svega toga nešto učiniš, to bi bilo grozno i beznadno. Ali sve tako jasno i razumno gledati nije ni najmanje strašno. To znači imati snage, unutarnje, više snage, da se čovjek odupre svojim tamnim nagonima: to znači osjećati mogućnost spasa. A konačno ti, kraj svog velikog svijetlog talenta, kraj svoje superiorne inteligencije, Leone, ti nemaš nikakva razloga...

(...)

U taj tren ulazi barunica Castelli. Njen je ulazak u tolikoj mjeri furiozan da Leone ostaje klečeći pred Angelikom, izgubivši svaku orijentaciju. Barunica je sva deranžirana: njena je frizura raščupana, njene su kretnje abnormalne, ona je u tolikoj mjeri izvan sebe da u prvi moment čini dojam luđakinje. Ona cvili od očaja i od srdžbe.

(...)

Miroslav Krleža, *Gospoda Glembajevi* (treći čin)

Prazna stranica

